

pa je bila tožba pri konkurznem sodišču vložena, še preden je postal pravnomočen sklep okr. sodišča.

Pa tudi odločba okrajnega, odnosno rekurznega sodišča utegne biti pomotna. V §-u 6 konk. r. je samó določeno, da se po otvoritvi konkurza pravn, s katerimi se namerja uveljava ali zavarovanje zahtev na imovino, ki spada v konkurzno maso, ne more niti začeti, niti nadaljevati zoper prezadolženca, ampak je take pravde naperiti zoper upnike. Kaka pristojnost konkurznega sodišča s tem ni ustanovljena. Zadnji stavek §-a 6 potem izreče, da določa konkurzni red, v koliko je rešiti zahtevo s prigrasitvijo k konkurzu. Katere zahteve pa je prigrasiti v konkurzu, to določa § 103 konk. r. tako, da morajo konkurzni upniki (§ 42) svoje zahteve prigrasiti. S temi določbami pa je jasno ustanovljeno, da terjatve konkurznih upnikov — in taka je tudi gorejšnja — na pravno pot niti ne gredó, ampak je edini način uveljavljenja: prigrasitev v konkurzu.

Zato pa gorenje tožbe ni bilo zavrniti radi nepristojnosti, ampak iz razloga §-a 42 jur. n., ker je pravdna pot zahtevi zabranjena. Odpre se ji pravna pot šele, ko po oglasitvi postane sporna, pristojno pa je potem konkurzno sodišče (§§ 7, 124 in nasl. konk. r.).

I. Kavčnik.

Pravica domačega (šolskega) strahovanja; škoda na životu (§ 413 k. z.).

Določilo §-a 413 kaz. zak. veva: pravica domačega strahovanja se ne more nikakor in nikoli razširiti do takega grdega ravnanja, iz katerega postrahovanec trpi na životu škodo (nemško besedilo: »am Körper Schaden nimmt). Zatorej je takšno hudo ravnanje staršev s svojimi otroci . . . vzgojiteljev in učiteljev s svojimi vzgojenci in učenci . . . kaznovati za prestopke.

Novejše kazenske razsodbe navadno ne razločujejo med dejanskim stanom §-a 411 in §-a 413. kaz. zak. in učitelja, ki je v upravičeni jezi brsnil učenca, da se mu pozna lisa (krvna

podplutba), skoro gotovo kaznujejo po zmislu §-a 420 kaz. zak. z zaporom, oziroma vsled kazenske premembe z denarno kaznijo, — ako je pa to dejanje ponavljal, povrh še z izrekom, »da z naprej ni več za to, da bi koga učil.« — Takšen izrek pa je tako ojster, kakor ni utemeljen v veljavnem kaz. zakonu.

Vsebina obeh kaz. točk (§§ 411 in 413) je namreč znatno druga. Poškodbe §-a 411 k. z. se zgodijo ali nalašč ali pa v tepežu; o tem je pač težko govoriti pri vzgojevalnem strahovanju. Razlikovati pa je tudi dejanski zahtevek glede obsega poškodb; pri §-u 411. k. z. zadostujejo »vidni znaki«, torej n. pr.: praska, krvna podplutba in pa »nasledki«, po novejših nazorih na pr. neznatne bolečine na poškodovanem mestu samem, ne tudi motenje zdravja; — pri §-u 413. pa tak dejanski stan ne more zadostovati, kajti pri takih malenkostnih poškodbah život še ni trpel škode. Ta nazor podpira tudi ostalo besedilo §-a 413 k. z. po katerem je strahovanje ob sebi dovoljeno; strahovanje pa vsebuje pravico, da se strahovanca v gotove svrhe na telesu kaznuje, kar je težko misliti brez znakov in bolečin.

Za vse slučaje je težko določiti, kje se tu pričenja meja kaznivosti. Iz znanih komentarov kaz. zakonika točno ni razvideti te meje, in le iz Fingerjevega sistema (II. zv. § 18.) je posneti, da nimajo dotični občutki biti neprijetni in boleči, temuč tudi dalj časa boleznivi (krankhaft.) V tem oziru tudi ni novejših razsodil najvišjega sodišča, pač pa je jako značilna odločba z dne 26. marca 1861, št. 2218 (pod št. 977 II. zv. Glaserjeve zbirke »Sammlung strafrechtlicher Entscheidungen«).

Slučaj je bil nastopni.

Štirinajstletno gojenko *B* so dne 12. novembra vzgojevalne redovnice s šibo tako teple, da so se nje znaki po životu določno poznali še 30. novembra. Kaznovana je bila, ker je pisala očetu, ne da bi bila povedala predstojnici *C*. Strahovanje se je izvršilo takole: *B* je morala leči na tla; na povelje predstojnice *C* in v njeni navzočnosti tepla jo je redovnica *A* s šibami po golem telesu, tako da so se vdarci poznali in da so stegna krvavela. Zdravniki so izjavili, da je to strahovanje imeti za hudo ravnanje, da se je meja dovoljenega strahovanja prekoračila, ter da životu gojenke *B* prizadeta škoda obstaja v bolesti, krvni podplutbi, vnetju in kožni odrtnini. — Prvo sodišče

je obsodilo *A* in *C* radi prestopka hudega ravnanja z učenci po §§ 413 in 420 kaz. zak.; drugo sodišče je oprostilo obe; najvišje sodišče je potrdilo drugo rzsodbo iz teh-le razlogov:

Po §-u 413 kaz. zak. je zloraba strahovalne pravice kaznovati za prestopok, če se je strahovanje razširilo do takega grdega ravnanja, iz katerega postrahovanec trpi na životu škodo. To se v tem slučaju ni zgodilo. Zaslišani zdravniki so pač menili, da tiči zloraba strahovalne oblasti v nerazmerju med ojstrim kaznovanjem in pregreškom gojenke, ki naj se je krotil in pokoril, ter mislili so tudi, naj se vdarci ne dajo s tako silo, da bi se z njimi prebila tudi koža ter da bi vsled njih nastale krvne podplutbe bile vidne delj nego sedem dni, ker sicer bi jih bilo značiti za grdo ravnanje. Toda tu se ne ravna o tem, kaj je v zmyslu vzgojeslovja imeti sploh ali v danem slučaju za primerno, sposobno in dopustno, temuč ravna se za razsojo, ali se je zgodilo kaj takega, da je po obstoječem zakonu v njem dejanski stan naznačenega prestopka. Strahovati se pravi, komu za pokoro in poboljšanje povzročiti na telesu čutne bolesti. V tem pa, da je bila ta bolest močnejša, da je bila kožo delj časa otekla, da je bilo nekaj kože odrte in okrvavljene, kakor se je to zgodilo pri *B*, v tem še ni zakonitih znakov za dejanski dogodek imenovanega prestopka. Gojenka *B* s tem ni trpela škode na životu niti po navadnem govoru niti po besedilu §-a 413 (v katerem je pripoznana pravica strahovanja, t. j. oškodovanje života v omenjene svrhe). Čeprav je opisano strahovanje jako ojstro, to so se vendar otekline in odrtine, ki so po zdravniškem izvidu oškodile le splošno okožje, zazdravile, ne da bi se bilo uporabljalo kako sredstvo, niso motile zdravja in niso ovirale v navadnih opravkih in kretnjah, čeprav se je čutila še kake dni bolečina na dotičnih kožnih delih.

Dasi tako opisanega ravnanja ni kaznovati po našem kaz. zakonu, znači se sedaj vendar za kršenje §-a 24. šolskega in poučnega reda, katero sodi šolska disciplinarna oblast.

Dr. V.

